

**LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO
EUROPOS REIKALŲ KOMITETAS**

**PAREIŠKIMAS DĖL TOLESNIO VEIKIMO EUROPOS SĄJUNGOJE DĖL
BALTARUSIJOS RESPUBLIKOJE, ASTRAVO RAJONE, STATOMOS BRANDUOLINĖS
ELEKTRINĖS**

2019 m. lapkričio 15 d.

Vilnius

Seimo Europos reikalų komitetas (toliau – Komitetas),

primindamas 2017 m. balandžio 20 d. Lietuvos Respublikos būtinųjų priemonių, skirtų apsisaugoti nuo trečiųjų šalių nesaugių branduolinių elektrinių keliamų grėsmių, įstatymą Nr. XIII-306, kuriame numatytos priemonės, kad į Lietuvos Respublikos elektros energijos rinką tiesiogiai negalėtų patekti elektros energija iš trečiųjų šalių, kuriose veikia nesaugios branduolinės elektrinės;

primindamas 2017 m. birželio 15 d. Lietuvos Respublikos įstatymą dėl branduolinės elektrinės, statomos pripažinimo nesaugia, keliančia grėsmę Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui, aplinkai ir visuomenės sveikatai Nr. XIII-451;

atkreipdamas dėmesį į tai, kad Baltarusijos Respublikoje, Astravo rajone, statoma branduolinė elektrinė (BAE) pastatyta ant netinkamai parinktos statybų aikštelės, netoli sienos su Lietuva ir neleistinai arti sostinės Vilniaus ir yra ne tik Lietuvos, bet ir visos Europos Sąjungos ekologinio, energetinio, karinio, sveikatos ir teritorijos saugumo problema, todėl negali ir neturi būti eksploatuojama;

atsižvelgdamas į Lietuvos Respublikos 2017 m. sausio 17 d. Seimo patvirtintą Nacionalinio saugumo strategiją Nr. XIII-202, kurioje pabrėžiama, kad siekiant užtikrinti aplinkos apsaugą valstybėje ir įgyvendinti atitinkamus tarptautinius įsipareigojimus, Lietuva kartu su tarptautine bendruomene sieks, kad Rusijos Federacija ir Baltarusijos Respublika laikytųsi tarptautinių ir dvišalių įsipareigojimų branduolinės saugos ir aplinkosaugos srityse, o šių šalių vykdomi infrastruktūros projektai, ypač atominės elektrinės, nekeltų grėsmės Lietuvos Respublikos aplinkai ir gyventojams.

atkreipdamas dėmesį į Lietuvos Respublikos Prezidento G. Nausėdos raginimą „siekti ES lygiu apsisaugoti nuo trečiųjų šalių nesaugių branduolinių elektrinių keliamų grėsmių, taip pat ir užtikrinant, kad nebūtų perkama jose pagaminta elektros energija. Tai reiškia, kad visuose būsimuose ES susitarimuose su Baltarusija turi atsispindėti Lietuvos pozicija dėl Astravo AE“. Susitarime „dėl ES ir Baltarusijos partnerystės prioritetų yra proga įtvirtinti konkrečias sąlygas, kurios apimtų pagarbą demokratijos vertybėms ir branduolinės saugos reikalavimams“;

pabrėždamas, kad Lietuva, atsiliepdama į ES susirūpinimą dėl Ignalinos atominės elektrinės nesaugumo, ją uždarė;

Siūlo Lietuvos Respublikos Užsienio reikalų ministerijai:

1. Pateikti Europos Komisijai ir šalims-narėms aiškų ir nedviprasmišką pageidavimą, kad būtų pasiektas ES susitarimas ir numatytos priemonės užtikrinti, kad į ES elektros energijos rinką nepatektų elektros energija iš Baltarusijos Respublikos, jeigu būtų pradėtas eksploatuoti pirmasis BAE blokas;
2. Pasiiekti, kad remiantis ES šalių solidarumu, ES šalys narės atsižvelgtų į šią Lietuvos Respublikos poziciją, o remiantis nacionalinio saugumo grėsme ES galėtų riboti elektros energijos importą į ES iš Baltarusijos;
3. Veikti aktyviai, ieškant paramos, ypač tarp strateginių partnerių bei kaimyninių valstybių. Kartu su ES šalimis ir dvišaliu pagrindu siekti susitarimo su Ukraina dėl BAE elektros energijos importo ribojimo;
4. Visuose būsimuose ES susitarimuose su Baltarusija, kuriems Lietuva galėtų pritarti, turi atsispindėti ši Lietuvos pozicija dėl Astravo AE;
5. Kreiptis į JAV dėl paramos Lietuvos pozicijai, siekiant ES lygiu apsisaugoti nuo trečiųjų šalių nesaugių branduolinių elektrinių keliamų grėsmių.

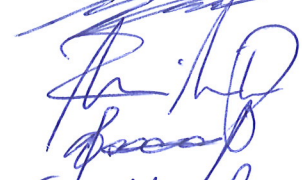
Komiteto pirmininkas

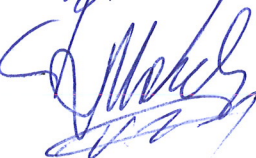
Gediminas Kirkilas

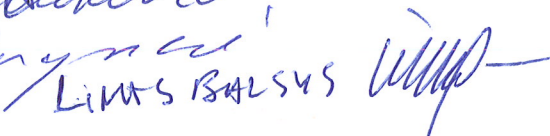

Gediminas Kirkilas
Emanuilius Žilinskis
EMANUELIUS ŽILINSKIS

Ausrinė Armonaitis
Ausrinė Armonaitis

Mindaugas PUIDOKAS
Mindaugas PUIDOKAS

Rūta Milinkevičienė
Rūta Milinkevičienė

Michal Steček
Michal Steček

LAIMIS BALSYS
LAIMIS BALSYS

**SEIMAS OF THE REPUBLIC OF LITHUANIA
COMMITTEE ON EUROPEAN AFFAIRS**

**STATEMENT ON FURTHER ACTION IN THE EUROPEAN UNION WITH REGARD TO
THE NUCLEAR POWER PLANT UNDER CONSTRUCTION IN THE ASTRAVYETS
DISTRICT, REPUBLIC OF BELARUS**

15 November 2019

Vilnius

The Committee on European Affairs of the Seimas (hereinafter referred to as the Committee),

Recalling Law No XIII-306 of the Republic of Lithuania of 20 April 2017 on Necessary Measures of Protection against the Threats Posed by Unsafe Nuclear Power Plants in Third Countries, which provides for measures to prevent any direct access of electricity from third countries with unsafe nuclear power plants to the electricity market of the Republic of Lithuania,

Recalling Law No XIII-451 of the Republic of Lithuania of 15 June 2017 on Recognition of the Nuclear Power Plant under Construction in the Astravyets District, Republic of Belarus, as Unsafe and Posing a Threat to the National Security of the Republic of Lithuania, its Environment and Public Health,

Noting that the nuclear power plant (NPP) in the Astravyets District, Republic of Belarus, is being constructed on the improperly selected site in the vicinity of the border with the Republic of Lithuania and in inadmissible proximity to its capital Vilnius and constitutes an environmental, energy, military, health, and territorial safety problem not only for Lithuania but also for the whole European Union and therefore cannot and should not be operated,

In view of National Security Strategy No XIII-202, approved by the Seimas of the Republic of Lithuania on 17 January 2017, which stresses that in order to ensure national environmental protection and fulfil relevant international obligations, the Republic of Lithuania will seek, together with the international community, that the Russian Federation and the Republic of Belarus comply with the international and bilateral obligations with respect to nuclear safety and environmental protection, and that infrastructure projects carried out by these countries, particularly the nuclear power plants, do not pose any threat to the environment and the population of the Republic of Lithuania,

Noting the call by the President of the Republic of Lithuania Gitanas Nausėda to pursue EU-level protection against the threats from unsafe nuclear power plants in third countries also by ensuring that there is no purchase of electricity produced there. This means that the Lithuanian position on the Astravyets NPP must be reflected in every future agreement between the EU and Belarus. The EU-Belarus Partnership Priorities Agreement offers an opportunity to introduce specific conditions, including respect for democratic values and nuclear safety requirements,

Stressing that in response to the EU's concerns about the unsafe Ignalina Nuclear Power Plant, Lithuania has closed it,

Recommends that the Ministry of Foreign Affairs of the Republic of Lithuania:

1. Make a clear and unambiguous request to the European Commission and the Member States to reach an EU agreement and provide for measures to ensure that electricity from the Republic of Belarus does not access the EU electricity market should Unit 1 of the Belarusian NPP be put in operation;
2. Ensure that, based on solidarity among EU countries, Member States take the position of the Republic of Lithuania into account and, in view of the national security threat, the EU could restrict its imports of electricity from Belarus;
3. Take an active effort in search of support, especially among strategic partners and neighbouring countries; seek an agreement with Ukraine on the EU and bilateral level on limiting the imports of electricity from the Belarusian NPP;
4. Include the Lithuanian position on the Astravyets NPP in every future EU-Belarus agreement that may be supported by Lithuania;
5. Request support from the US for the Lithuanian position in order to ensure EU-level protection against the threats from unsafe nuclear power plants in third countries.